

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: Speciális kutatás: tárgy

A kurzus oktatója: **Fiáth Henrietta**, e-mail cím: **henifiath@gmail.com**

Kód: M-DE-201	Tantervi hely: DE MA	Javasolt félév: 2	Kredit: 5	Tanóraszám: 3 Egyéni hallgatói munkaóra: 114
Kapcsolt kódok: -	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e? Nem	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: -	

A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):
Előfeltétel: M-DE-101 Interdiszciplináris kutatásmódszertan

A szak gerincét adó modul célja kettős. Egyfelől egyetemi előadások és helyszíni látogatások során megismerteti a hallgatókat egy-egy nagy tervezési terület sajátos szemléletmódjával, kérdéseivel, eredményeivel és problémáival. Másfelől önálló – de folyamatosan konzultált – kutatómunkát vár el a hallgatótól a tervezési terület egy konkrét művével vagy problémájával kapcsolatban. A hallgatók kutatási eredményeiket a kurzus végén nyilvánosan is prezentálják, illetve önálló tanulmány formájában is rögzítik. A Tárgyalkotás kurzus célja a tárgyak tervezésének, létrehozásának, a társadalomban és az egyén életében betöltött szerepük mélyebb megértése. A hallgatóknak egy szakirodalmi kutatást és esettanulmány(ok) vizsgálatát magába foglaló, de azon túlmutató önálló kutatást kell végezniük, melyben elméleti, analitikus, kritikai képességeikről is tanúbizonyságot tesznek.

Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák):

Tudás:

Érti a design- és művészetelméleti, valamint kritikai kérdésvetéseket, teóriákat és gyakorlatok komplexitását és összefüggésrendszerét.

Biztos tudással rendelkezik a designelmélet területén használt értelmezési módszerekről.

Általános és specializált ismeretekkel rendelkezik a designelméleti gondolkodás, elemzés és írás meghatározó folyamatairól és koncepcióiról

Jól ismeri a korszerű prezentációs technikákat, lényegre törően fogalmazza meg állításait és meggyőzően érvel mellettük. A személyes és a mediális kommunikációt értőn és relevánsan használja.

Érti a szaknyelvet és a hatékony (írásos, szóbeli és vizuális) szakmai kommunikációt folytat anyanyelvén kívül legalább egy idegen nyelven

Részletes ismeretekkel rendelkezik a kulturális és művészeti jelenségek vizsgálatának módszereiről, technikáiról.

Pontos ismeretei vannak a kultúra intézményi rendszeréről, működéséről.

A vizsgált tervezői/alkotói tevékenységekkel kapcsolatos társadalmi igényeket felismeri, képviseli, azokra reflektál.

Magas szinten érti a tervezői-alkotói gondolkodás mibenlétét a designban, művészetekben, az építészet és a média területén.

Felismeri a hagyományokra építés, egyidejűleg az innováció jelentőségét.

Ismeri a design, a művészetek és az építészet kutatásának korszerű módszertanait

Részleteiben érti a designelméleti tevékenységéhez kötődő más területek (pl. gazdaság, társadalom, jövőkutatás, ökológia, technológia) alapvető tartalmait, általános elveit és interdiszciplináris megközelítésüket.

Beható ismeretekkel rendelkezik a design / (audio)vizuális művészetek / építészet szakmaként, illetve a kulturális intézményrendszer részeként való működéséről, továbbá a velük való együttműködés lehetőségeiről."

Képesség:

Felismeri a design, a művészetek, média és építészet által felvetett és megoldott vagy megoldandó problémákat, reflektál azokra.

Alkotó módon használja az elméleti tevékenysége alapjául szolgáló technikai, anyagi és információs forrásokat.

Önálló elképzeléseit egyéni módon és szakmai biztonsággal valósítja meg.

Megfelelő eszközökkel kommunikálja ügyfelei, partnerei ötleteit és eredményeit – szakmai közegben és a széles közönség számára is.

A tanulmányai során szerzett tapasztalatokra támaszkodva önállóan feldolgozza a design, a művészetek, média és építészet területén megjelenő új ismereteket.

Magas szintű reflexiós képességekkel rendelkezik.

Képes együtt gondolkodni a tervezői és művészeti közeg szereplőivel.

Ismeri és alkalmazza a design- és művészetelmélet legújabb módszereit.

Saját szakterületén túl, interdiszciplináris és multidiszciplináris kutatásban is képes részt venni"3)

Historiográfiai ismereteinek fényében képes a tőle művelt szaktörténeti területek - az innovatív és kreatív hagyományőrzés jegyében történő - fejlesztésére."

Attitűd:

A koncepciók alkotásában, jelenségek interpretálásban megalapozott szakmai tudás vezeti és józanság jellemzi.

A sajátjától eltérő felfogásokat, kultúrákat tiszteletben tartja

Kiforrott kritikai érzéssel viszonyul a design és a művészetek történeti, valamint kortárs alkotásaihoz, a különböző tervezői/alkotói gyakorlatokhoz és eredményekhez.

Érzékeny társadalmi kérdések iránt.

Elfogadó, nyitott kapcsolatot ápol szakmai partnereivel, munkatársként és vezetőként egyaránt saját és csapattársai fejlődését segíti elő.

Aktívan keresi az együttműködést más szakterületek szereplőivel.

Törekszik szakmai kapcsolatrendszer építésére, ápolására.

Kezdeményezőkézség és kritikai gondolkodás jellemzi.

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:

A kurzus két fő részre oszlik. A félév első 6 hetében a célunk az, hogy a tárgyalkotás sajátosságairól betekintést nyerjenek a hallgatók. Minden hallgatónak választania kell egy tárgyat, amely az elmúlt 3 évben készült és ezt három oldalról vizsgáljuk meg alaposabban. (1) A koncepció oldaláról, azaz miért és hogyan jött létre; mi volt a tervezői, alkotói szándék. (2) A gyártás oldaláról, azaz hogyan, milyen gyártástechnológiai folyamatok révén jött létre. (3) Valamint a nagyobb, gazdasági, társadalmi, pszichológiai, kommunikációs, filozófiai, stb. aspektusait vizsgáljuk meg az adott tárgynak.

A félév második 6 hetében és a vizsgaidőszakban a hallgatóknak meg kell fogalmazniuk egy kutatási kérdést vagy hipotézist, amihez meg kell tervezniük az egyéni kutatásukat, amelyet le is folytatnak, a szorgalmi időszak végén prezentálják, a vizsgaidőszakban pedig dolgozattá formálják.

A hallgatók érdeklődési témájához kapcsolódóan szakértőket, előadókat hívunk meg, illetve ellátogatunk külső helyszínekre. Ezen programok megvalósulása azonban a feladatokkal való haladás és a csoport aktivitásának, illetve a járványhelyzet függvénye.

Tanulásszervezés/folyamatszervezés konkrétumai:

A tanulás környezete: online (és talán tanterem)

A kurzus időpontja: csütörtök 13:40-15:50

A félév tervezett programja:

DÁTUM	TÉMÁK, PROGRAM	HALLGATÓI FELADATOK
1. hét febr. 11.	Félévkezdés, bemutatkozás, feladatismertetés	
2. hét febr. 18.	Koncepció. <i>Hogyan és miért jött létre az adott tárgy? Mi volt az alkotói, tervezői szándék?</i>	Egy az elmúlt 3 évben készült tárgy kiválasztása és rövid bemutatása.
3. hét febr. 25.	Gyártás. <i>Hogyan készült?</i>	A választott tárgy gyártási folyamatainak bemutatása.
4. hét	Anyagok, technológiák, a gyártás formát	

márc 4.	meghatározó tényezői	
5. hét márc. 11.	Kontextualizálás. <i>Milyen gazdasági, társadalmi, kommunikációs, pszichológiai, filozófiai, stb. tényezők vezettek a létrejöttéhez és milyen hatást vált ki?</i>	A választott tárgy gazdasági, társadalmi, kommunikációs, pszichológiai, filozófiai, stb. aspektusainak bemutatása.
6. hét márc. 18.	Elméleti előadás, összegzés / Meghívott előadó	
7. hét márc. 25.	Kutatási kérdés, hipotézis Szakirodalmi lelőhelyek, netes könyvtárzás	A dolgozat témakörének meghatározása
8. hét ápr. 1.	Szakirodalmak feldolgozása	Egy választott szakirodalom ismertetése
Szünet		
9. hét ápr. 15.	Szakirodalmak feldolgozása	Egy választott szakirodalom ismertetése
10. hét ápr. 22.	Módszertan és ütemterv	A kutatási kérdés pontos meghatározása, a módszertan és ütemterv megtervezése.
11. hét ápr. 29.	Konzultáció / Meghívott előadó	Dolgozat bővített vázlatának leadása: máj. 4. éjfélig
12. hét máj. 6.	Visszajelzés a dolgozatok első verziójáról	
13. hét máj. 13.	Nyilvános prezentációk	Prezentációk
vizsgaidőszak jún. 17.		A dolgozat végső leadása

Értékelés:

Az **aláírás** megszerzésének feltétele a 30%-ot (4 alkalmat) meg nem haladó hiányzás, és hogy a feladatok legalább fele (4 feladat a 8-ból) esetében ne vegyen igénybe pótlást, halasztást a hallgató. Az oktató minden órán katalógust írat alá a hallgatókkal (vagy online órák esetén rögzíti a jelenlétet), a két alkalommal megtörtént 12 perces meghaladó késés 1 hiányzásnak felel meg.

Az egyes részfeladatok a következő arányban számítanak be a végső jegybe:

1.	Tárgyválasztás és koncepció	5%
2.	Gyártástechnológiák ismertetése	5%
3.	Kontextualizálás	5%
4.	Kutatási kérdés, módszerek és ütemterv	5%
5.	Szakirodalom-ismertetés 1.	5%
6.	Szakirodalom-ismertetés 2.	5%
7.	Dolgozat bővített vázlata	5%
8.	Prezentáció	15%
9.	Dolgozat	50%

Az 5%-ot érő feladatok 3 fokozatú skálán kerülnek értékelésre:

Nem felelt meg: 0%

Megfelelt: 3%

Jól megfelelt: 5%

A dolgozat értékelésének szempontjai:

Tartalom: 20%

Szakirodalom felhasználása, a hivatkozások pontossága: 10%

Újszerűség: 5%

Felépítés: 5%

Helyesírás: 5%

Stílus: 5%

A prezentáció értékelésének szempontjai:

Tartalom: 9%

Az előadás verbális komponenseinek minősége: 3%

Az előadás vizuális komponenseinek minősége: 3%

Pótlásra a szorgalmi időszak feladatainak esetében az előre egyeztetett határidőhöz képest 2 hétig van lehetőség, minden héten 25% pontlevonással.

A prezentáció és a dolgozat nem teljesítése az adott határidőre a feladat automatikus 0%-os értékelésével jár.

Az érdemjegy kiszámítása:

A félév során szerzett pontok alapján szerzett érdemjegy a következő:

88-100: jeles (5)

75-87: jó (4)

62-74: közepes (3)

50-61: elégséges (2)

0-49: elégtelen (1)

Kötelező irodalom:

- BAUDRILLARD, Jean, 1987. *A tárgyak rendszere*, Gondolat, Budapest.
- CSÍKSZENTMIHÁLYI Mihály – HALTON, Eugene, 2011. *Tárgyaink tükrében – Az vagy, amit birtokolsz*, Libri Kiadó, Budapest.
- FAIRS, Marcus, 2007. *Design a 21. században – A design új irányjai a tömegtermeléstől a kísérleti törekvésekig*, Alexandra, Pécs.
- HESKETT, John, 2002. *Design: A very short introduction*, Oxford and New York: Oxford University Press.
- HIGHMORE, Ben, 2009. *The Design Culture Reader*, London and New York: Routledge.
- NORMAN, Donald E., 2004. *Emotional Design – Why We Love (or Hate) Everyday Things*, New York: Basic Books.

Ajánlott irodalom:

- ANTALÓCZY Tímea, KAPITÁNY Ágnes, 2006. *Az iparművészet változó szerepe az átalakuló vizuális kultúrában*, NKA-kutatások 2. MOME Budapest.
- CLARK, Hazel – BRODY, David (szerk.), 2009. *Design Studies: A Reader*, Oxford and New York: Berg.
- CLAY, Robert, 2009. *Beautiful Thing – An Introduction to Design*, London, New York: Berg.
- CROSS, Nigel, 2006. *Designerly Ways of Knowing*, London: Springer.
- CROZIER, R., 2001. *Pszichológia és design*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
- DVORSZKY Hedvig, 1979. *Design – A forma művészete*, Képzőművészeti Alap, Budapest.
- ERLHOFF, Michael – MARSHALL, Tim, 2008. *Design Dictionary*, Basel, Boston, Berlin: Birkhauser Verlag.
- ERNYEY Gyula, 1993. *Made in Hungary – The Best of 150 Years in Industrial Design*, Rubik Innovation Foundation, Budapest.
- ERNYEY Gyula, 1998. *Tárgyvilágunk 1896-1996 – Iparművészettörténeti és –elméleti vázlatok*, Dialóg Campus, Budapest-Pécs.
- ERNYEY Gyula, 2000. *Design. Tervezésemélet és termékformálás 1750-2000*, Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs.
- ERNYEY Gyula, 2011. *Muchától Rubikig. Magyarország és Kelet-Közép-Európa 20. századi designtörténetéből*, Ráday Könyvesház.
- GARNER, Steve – EVANS, Chris, 2012. *Design and Designing*, Berg, London, New York.
- GRUDIN, Robert, 2010. *Design and Truth*, New Haven and London: Yale University Press.
- KAPITÁNY Ágnes, POHÁRNOK Mihály (szerk.), 2001. *A design helyzete és fejlesztésének lehetőségei Magyarországon*, Magyar Iparművészeti Egyetem, Budapest.
- KOZEL, Nina, 2013. *Design – The Groundbreaking Moments*, Prestel Verlag, Munich, London, New York.
- LAWSON, Bryan, 1980. *How Designers Think*, Oxford: Architectural Press, Elsevier, Fourth Edition, 2005.
- LAWSON, Bryan, 2004. *What Designers Know*, Oxford: Architectural Press, Elsevier.
- LIDWELL, W. – Holden, K. – Butler, J., 2003. *Universal Principles of Design: 100 Ways to Enhance Usability, Influence Perception, Increase Appeal, Make Better Design Decisions, and Teach through Design*. Gloucester, Mass.: Rockport Publishers.
- RAIZMAN, David, 2003: *History of Modern Design. Graphics and Products since the Industrial Revolution*, Laurence King Publishing Ltd. London.
- VADAS József, 1979. *Művészi Ipartól az Ipari Művészetig. Tanulmányok*. Corvina Kiadó.
- SZENTPÉTERI Márton, 2010. *Design és kultúra – befogadó designkultúra*, Budapest: Építészfórum.
- TAMBINI, Michael, 1996, *The Look of The Century*, Dorling Kindersley, London.
- VADAS József, 1985. *Nem mindennapi tárgyaink (Magyarország felfedezése sorozat)*, Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest.
- VAN GAALEN, Anneloes (szerk.), 2009. *Never Use White Type on a Black Background – And 50 other Ridiculous Design Rules*, Amsterdam: BIS Publishers.

Egyéb információk:

A tantárgy kutatászeminárium, ezért nagy hangsúly esik a hallgatók önálló munkájának folyamatos kísérésére, a konzultációkra. A kurzus végeztével a kiértékelési héten kerül sor az egyes kutatások nyilvános prezentációjára, amelyen ideális esetben a Designkultúra BA szak és a Designelmélet MA

szak hallgatói és oktatói is részt vesznek. Amennyiben a választott feladat azt kívánja, 1-3 hallgató közösen is dolgozhat kutatásán – természetesen előre megállapított értékelési rendszer mellett.

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:
nincs lehetőség elismerésre/beszámításra

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

Szóbeli vagy email útján egyeztetett időpontban és helyen.